

Til Finansdepartementet

13. juni 2013

Tilråding vedrørende utelukkelsen av Lockheed Martin Corp. fra investeringsuniverset til Statens pensjonsfond utland.

1 Innledning

Etikkrådet tilrårer at selskapet Lockheed Martin Corporation (Lockheed Martin) ikke lenger utelukkes fra SPU på grunnlag av klasevåpenproduksjon.

Ettersom selskapet produserer sentrale komponenter til kjernevåpen, tilrårer Etikkrådet at selskapet likevel forblir utelukket fra SPU.

2 Bakgrunn

Av SPUs etiske retningslinjer fremgår det at fondets midler ikke skal være investert i selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer produserer våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper.¹ Blant de våpen som faller innenfor denne kategorien, er klasevåpen og kjernevåpen.

16. juni 2005 avga Etikkrådet tilrådning om utelukkelse av det amerikanske selskapet Lockheed Martin fra SPUs investeringsmuligheter fordi selskapet produserte klasevåpen.² Finansdepartementet besluttet å utelukke selskapet i august 2005, og selskapet har siden vært utelukket fra SPU.

Etikkrådet skal rutinemessig vurdere om grunnlaget for utelukkelse av selskaper fortsatt er til stede.³ Etikkrådet har i den forbindelse innhentet følgende informasjon om selskapets produksjon av klase- og kjernevåpen:

Lockheed Martins klasevåpenproduksjon

Lockheed Martin ble i 2005 tilrådet utelukket på grunnlag av produksjon av ulike varianter av missilet MLRS M-26S. Dette er et bakke-til-bakke missil som skytes ut med feltartillerisystemet MLRS. M-26S førte M77 DPICM klaseammunisjon. Produksjonen av dette våpensystemet var planlagt avsluttet i 2013.

Selskapet opplyser til Etikkrådet at produksjonen av dette våpensystemet nå er avsluttet, at selskapet ikke vil inngå noen nye avtaler om produksjon av dette systemet, og at selskapet heller ikke produserer noen andre former for klasevåpen.⁴

Lockheed Martins produksjon av sentrale komponenter til kjernevåpen

Det statlige britiske selskapet AWE (*Atomic Weapons Establishment*) har ansvaret for utvikling, produksjon og vedlikehold av Storbritannias kjernevåpenstridshoder. AWE er eid av det britiske forsvarsdepartementet, men den fysiske virksomheten drives av joint venture-

---

¹ Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utlands investeringsunivers, §2: <http://www.regjeringen.no/nb/sub/styrer-rad-utvalg/etikkradet/etiske-retningslinjer.html?id=425277>

² Tilrådning fra Petroleumsfondets etiske råd, 16. juni 2005: <http://www.regjeringen.no/pages/1661742/Tilradning%20klasevåpen%2015%20juni%202005.pdf>

³ Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utlands investeringsunivers, §5, femte ledd: <http://www.regjeringen.no/nb/sub/styrer-rad-utvalg/etikkradet/etiske-retningslinjer.html?id=425277>

⁴ E-post fra Lockheed Martin Corporation til Etikkrådet, 6. mai 2013.

selskapet AWE Management Ltd. (AWE ML), hvor Lockheed Martin eier en tredel.⁵ De øvrige partnerne i AWE ML er selskapene Serco Group Plc. og Jacobs Engineering Group Inc.,⁶ som tidligere har blitt utelukket fra SPU på grunnlag av sin deltagelse i AWE ML.^{7,8}

3 Informasjon fra selskapet

Etikkrådet har skrevet til Lockheed Martin og spurt om det fortsatt produserer klasevåpen, og om det eventuelt produserer sentrale komponenter til kjernevåpen. Selskapet har, som omtalt over, besvart henvendelsen når det gjelder klasevåpenproduksjon. Etikkrådets spørsmål til selskapet vedrørende kjernevåpenproduksjon er ikke besvart. Informasjonen om Lockheed Martins eierskap og rolle i AWE ML kommer fra det statlige britiske selskapet AWE.

4 Etikkrådets vurdering

Etikkrådet anser det som klart at selskapet har sluttet å produsere klasevåpen. Grunnlaget for å utelukke selskapet på grunn av klasevåpenproduksjon er derfor ikke lenger til stede.

Virksomheten til AWE ML er utvikling, produksjon, testing og vedlikehold av kjernevåpenstridshoder, og omfattes av kjernevåpenkriteriet i SPUs etiske retningslinjer. I 2007 og 2012 ble selskapene Serco Group Plc. Jacobs Engineering Group Inc. utelukket fra SPU på grunnlag av sin deltagelse (med samme eierandel som Lockheed Martin har) i AWE ML.

---

⁵ AWEs hjemmeside: "Our work at AWE covers the entire life cycle of nuclear warheads; from initial concept, assessment and design, through to component manufacture and assembly, in-service support, and finally decommissioning and disposal." http://www.awe.co.uk/aboutus/what_we_do_27815.html

⁶ AWEs hjemmeside: "AWE is contracted to the Ministry of Defence (MOD) through a government-owned / contractor operated (GOCO) arrangement. While our sites and facilities remain in government ownership, their management, day-to-day operations and the maintenance of Britain's nuclear stockpile is contracted to a private company: AWE Management Limited (AWE ML). AWE ML is a consortium comprising three equal partners: Serco Group plc, the Lockheed Martin Corporation and Jacobs Engineering Group. Following competition, a contract was awarded to AWE ML covering an initial period of 10 years from April 2000. In 2003, the contract was extended to a 25-year term following a detailed evaluation of AWE ML's long-term partnering proposals. The contract is priced in five-yearly periods. The next contract period takes effect from 3 April 2013.", http://www.awe.co.uk/aboutus/the_company_eb1b2.html

⁷ Tilråding 15. november 2007 om utelukkelse av selskapet Serco Group Plc.:

<http://www.regjeringen.no/nb/sub/styrer-rad-utvalg/etikkradet/Tilradninger/tilradninger/kjernevapen/tilradning-15-november-2007-om-uttrekk-a.html?id=496179>

⁸ Tilråding 31. august 2012 om utelukkelse av selskapene The Babcock & Wilcox Co. og Jacobs Engineering Group Inc.: <http://www.regjeringen.no/nb/sub/styrer-rad-utvalg/etikkradet/Tilradninger/tilradninger/kjernevapen/tilradning-15-november-2007-om-uttrekk-a.html?id=496179>

5 Tiltrådning

Etikkrådet tilrår å oppheve utelukkelsen av Lockheed Martin Corporation på grunnlag av klasevåpenproduksjon.

Etikkrådet tilrår imidlertid at selskapet forblir utelukket fra SPUs investeringsmuligheter på grunnlag av dets produksjon av sentrale komponenter til kjernevåpen.

***

Ola Mestad
Leder
(sign.)

Dag Olav Hessen
(sign.)

Ylva Lindberg
(sign.)

Marianne Olsson
(sign.)

Bente Rathe
(sign.)